

Πολιτικά κόμματα της αριστεράς του Ευρωκοινοβουλίου από χώρες της περιφέρειας που έχουν πληγεί ιδιαίτερα από τη κρίση της Ευρωζώνης, όπως το ισπανικό Podemos και το ελληνικό Σύριζα αμβλύνουν το λόγο τους για το χρέος και τις τράπεζες πριν ανέβουν στην εξουσία. Και τα δυο είναι μέλη της Ευρωμάδας της Ενωτικής Αριστεράς (GUE) και οι δημοσκοπήσεις τούς είναι ιδιαίτερα ευοίωνες εν όψει των προσεχών εκλογών του 2015. Ενώ αυτά τα κόμματα που πέτυχαν να γεμίσουν με ελπίδες τους περισσότερο αναξιοπαθείς του ευρωπαϊκού Νότου υπαναχωρούν, στους δρόμους υψώνονται οι φωνές ενάντια στο χρέος που αντιμετωπίζεται όλο και πιο πολύ ως απάτη.

Από τότε που ο σχηματισμός του οποίου ηγείται ο Πάμπλο Ιγκλέσιας μπήκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με πέντε βουλευτές παρόλο που δεν είχε κλείσει ούτε ένα χρόνο ζωής, πέρασαν μόλις επτά μήνες, και το Podemos άμβλυσε ουσιαστικά τις θέσεις του σε σχέση με ζητήματα όπως το χρέος ή το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Είτε πρόκειται για εκλογική τακτική είτε για να ηρεμήσει τις χρηματοπιστωτικές αγορές καθώς βρίσκεται αντιμέτωπο με την άνοδό του στην εξουσία, δίνει πάντως την εντύπωση ότι υποκύπτει στις ωμές επιθέσεις μιας άξεστης ισπανικής ολιγαρχίας που ελέγχει τη πλειονότητα των ΜΜΕ και είναι μόνιμα αχόρταγη. Στο μεταξύ, μερικοί αγωνιστές που το υποστήριξαν στα πρώτα του βήματα δείχνουν τώρα έκπληκτοι και εκφράζουν αμφιβολίες για το τι μπορεί πραγματικά να κάνει το κόμμα όταν έλθει στην εξουσία. Θα βάλει στην άκρη τα αρχικά μέτρα που το έκαναν τόσο δημοφιλές σε τόσο λίγο χρόνο; Θα προδώσει τη βάση του όπως το έκανε η σοσιαλδημοκρατία;

Στο πρόγραμμά του για τις προηγούμενες ευρωεκλογές, το Μάη του 2014, το Podemos υποσχόταν «ένα λογιστικό έλεγχο πολιτών του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους για να οριστούν ποια τμήματά τους μπορούν να θεωρηθούν άνομα ώστε να ληφθούν μέτρα ενάντια στους υπεύθυνους και να μην αποπληρωθούν».

Μόλις επτά μήνες αργότερα, η θέση άλλαξε. Οι εκπρόσωποί του απομακρύνονται από το πρόγραμμα των ευρωεκλογών. Τόσο στην απόφασή του «Λογιστικός έλεγχος και αναδιάρθρωση του χρέους: μια πρόταση για το Podemos» που εγκρίθηκε στη Συνέλευση Πολιτών, όσο και στο πρόσφατο «Οικονομικό ντοκουμέντο» που είχε παραγγελλθεί στους οικονομολόγους Vincens Navarro και Juan Torres, η λέξη «μη πληρωμή» αντικαταστάθηκε από τη συντεταγμένη «αναδιάρθρωση» του χρέους, που θα προσυπέγραφε οποιαδήποτε τράπεζα.

Παραδόξως, μια από τις υπογράφουσες την προαναφερθείσα απόφαση, η καθηγήτρια Οικονομίας Bibiana Medialdea, σε ένα πρόσφατο βιβλίο με το τίτλο «Δεν χρωστάμε, δεν πληρώνουμε! Χρέος, λεηλασία και υποτέλεια στην ύστερο καπιταλισμό» (¡No debemos, no pagamos! Deuda, saqueo y servidumbre en el capitalismo tardío!) υπερασπίζεται τη θέση ότι «η ισχύς της πλευράς του οφειλέτη πηγάζει, ακριβώς, από την ικανότητα που έχει να μην πληρώσει. Να αποφασίσει να μην πληρώσει. Το να καμώνεσαι ότι η επιλογή της μη πληρωμής δεν υφίσταται είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να αποστερήσεις τη πλευρά που χρωστάει από τη διαπραγματευτική της δύναμη». Είναι ακριβώς επειδή η Medialdea δείχνει στο βιβλίο της να συνειδητοποιεί τη σημασία που έχει να μην μετατρέψεις τη μη -πληρωμή σε ταμπού, που εκπλήσσει τόσο πολύ αυτή η απόφαση που υπέγραψε από κοινού με τους Alberto Montero και Nacho Álvarez και στην οποία ξεγράφει τα παραπάνω.

Αν απέμεναν αμφιβολίες, ο Πάμπλο Ιγκλέσιας τις ξεκαθαρίζει: «Παρουσιάζουμε ένα πρόγραμμα για τις ευρωεκλογές. Η παρουσία μας στις βουλευτικές εκλογές προϋποθέτει πολύ μεγαλύτερη ευθύνη. Το πρόγραμμα δεν αλλάζει, συγκεκριμενοποιείται. Εγώ δεν βλέπω καμιά αντίφαση, βλέπω συγκεκριμενοποίηση και κρατική ευθύνη», διευκρίνισε σε μια συνέντευξη στο CANAL 24 της (δημόσιας τηλεόρασης) TVE που του πήρε ο διευθυντής του Sergio Martin. Εξηγεί επίσης τι πιστεύει για το λογιστικό έλεγχο του χρέους: «Λογιστικός έλεγχος των πολιτών σημαίνει ότι θα είναι διάφανος»... Ωστόσο, για την Πλατφόρμα Λογιστικού Ελέγχου Πολιτών του Χρέους (PACD), πέρα από τη διαφάνεια, ο «λογιστικός έλεγχος» σημαίνει μια λαϊκή διαδικασία, μια καμπάνια από τα κάτω που απαιτεί να ανοίξουν τα λογιστικά βιβλία. Το να ξέρεις ποιοι είναι οι κάτοχοι του χρέους, κάτω από ποια νομοθεσία έχει συναφθεί, πού κατέληξε και ποιος επωφελήθηκε, όλα αυτά είναι κρίσιμα ερωτήματα που δεν μπορούν να αφεθούν στα χέρια κάποιων λίγων.

Υπάρχει μια εμβρυακή διαδικασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο... που φοβάται όμως τη συμμετοχή των πολιτών

Πηγές της Ενωμένης Αριστεράς (Izquierda Unida) παραδέχονται ότι «υπάρχει μια εμβρυακή διαδικασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αρχίζουν να αξιολογούν το ζήτημα του χρέους ως κεντρικό στο λόγο της ευρωπαϊκής αριστεράς, αλλά υπάρχει πολύς φόβος να γίνουν αποφασιστικά βήματα στη κατεύθυνση της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία καθώς και να γίνει ανοιχτά λόγος για μη πληρωμή. Είναι ζωτικής σημασίας να μην οδηγήσει η διαδικασία σε ένα αδιέξοδο για την εργατική τάξη».

Μια από τις συναντήσεις που η ευρωπαϊκή αριστερά έχει συγκαλέσει είναι και αυτή που θα διεξαχθεί στις 24 του προσεχούς Ιανουαρίου στη Βαρκελώνη για να εξετάσει τα προβλήματα του χρέους και της μετανάστευσης. Ο Κάγιο Λάρα (Cayo Lara) και ο Αλέξης Τσίπρας ανάγγειλαν στο ισπανικό Κοινοβούλιο ότι η συνάντηση θα είναι ανοιχτή στα κόμματα της GUE (η αριστερά που εκπροσωπείται στο Ευρωκοινοβούλιο), στην Ευρωομάδα των Πρασίνων, στα προοδευτικά κόμματα που δεν εκπροσωπούνται στην Ευρώπη, στα συνδικάτα και στις κοινωνικές συλλογικότητες. Η κοινοβουλευτική ομάδα της Ενωτικής Αριστεράς ετοιμάζει επίσης, μια μεγάλη διάσκεψη για το χρέος που θα γίνει ένα μήνα αργότερα στις Βρυξέλλες.

Στην Ελλάδα, ο ηγέτης του Σύριζα Αλέξης Τσίπρας, φαβορί των δημοσκοπήσεων για τις προσεχείς εκλογές στις 25 Ιανουαρίου, έχει προτείνει ένα πρόγραμμα για τις πρώτες 100 μέρες μιας μελλοντικής κυβέρνησης στο οποίο αμβλύνει το λόγο του σχετικά με την εθνικοποίηση των τραπεζών, τους διεθνείς πιστωτές της Ελλάδας και, φυσικά, για το χρέος. Δεν κάνει πια λόγο για «μη πληρωμή» αλλά για «επαναδιαπραγμάτευση». Το εκπληκτικό είναι ότι έφτασε να πει ότι το χρέος του ΔΝΤ πρέπει να αποπληρωθεί, παρά τους σκληρούς όρους που αυτό επέβαλε στον ελληνικό λαό.

Μπορεί ο λόγος του Podemos και του Σύριζα να αποτελέσει μια εναλλακτική στη κάστα όταν αυτός υιοθετείται από το νεοφιλελεύθερο οικονομικό τύπο;

Έλληνες ακτιβιστές βεβαιώνουν ότι «αμβλύνονται όλες οι θέσεις και ο δημόσιος λόγος του Σύριζα. Η θέση του για το χρέος δεν έχει αλλάξει στους τελευταίους δώδεκα μήνες και είναι η ακόλουθη: Θα διαπραγματευθούμε με τους πιστωτές μια δραστική μείωση του χρέους επειδή... εμείς είμαστε καλύτεροι διαπραγματευτές από το Σαμαρά και το Βενιζέλο! Αυτή η μετριοπάθεια του Σύριζα αποσκοπεί στο να δοθούν εγγυήσεις στους από πάνω, Έλληνες και μη Έλληνες, για τη καλή θέληση του Σύριζα να συνεργαστεί». Οι ίδιες πηγές δηλώνουν ότι ισχυρός άνδρα του Σύριζα είναι ο οικονομολόγος Γιάννης Δραγασάκης, που είναι και ένας από τους πιθανούς εμπνευστές της κοινής θέσης των Σύριζα, Podemos και Bloco της Πορτογαλίας στο ζήτημα του χρέους.

Αυτή την αλλαγή την αντιλήφθηκαν μέχρι και γκουρού σαν τον αρθρογράφο και συνεκδότη των πολύ

φιλελεύθερων Financial Times, Wolfgang Munchau, ο οποίος δημοσίευσε πρόσφατα άρθρο με το τίτλο «Η ριζοσπαστική αριστερά έχει δίκιο για το χρέος της Ευρώπης» (“Radical left is right about Europe’s debt”). Σε αυτό, θεωρεί «ισορροπημένη» τη θέση του μέλους του Συμβουλίου Πολιτών του Podemos, του καθηγητή Οικονομίας Nacho Alvarez επειδή απλούστατα αυτός προτείνει αυτό που κάνουν οι τράπεζες κάθε μέρα: επαναδιαπραγματεύονται επιτόκια, περιόδους χάριτος, χρέη και απομειώσεις.

Ο Munchau δηλώνει έκπληκτος που θεωρείται «ακραία» η θέση του Podemos για το χρέος και το Ευρώ. Και σημειώνει πόσο οπισθοδρομικό είναι το ισπανικό «κατεστημένο», όταν φοβάται ότι αυτό το «καθόλου αμφιλεγόμενο» πρόγραμμα θα μετατρέψει τη χώρα σε μια ευρωπαϊκή παραλλαγή της Βενεζουέλας. Τελικά, ο Wolfgang Munchau δεν νομίζει ότι το Podemos είναι «ένα αυθεντικό ριζοσπαστικό κόμμα» αλλά πιστεύει ότι η άνοδος του Podemos δείχνει πως υπάρχει ζήτηση εναλλακτικών πολιτικών.

Φωνή λαού ενάντια στο χρέος ακόμα και στις διαδηλώσεις ενάντια στη μοναρχία

Πράγματι, την ίδια ώρα που τα ευρωπαϊκά κόμματα της «ριζοσπαστικής αριστεράς» κάνουν βήματα πίσω, οι δρόμοι κάνουν βήματα μπροστά. Στο Ισπανικό Κράτος, πληθαίνουν οι φωνές που καταγγέλλουν το χρέος που αντιμετωπίζεται όλο και πιο πολύ σαν μια απάτη. Στις 29 του περασμένου Νοέμβρη, μια νέα Πορεία της Αξιοπρέπειας (Marcha de la Dignidad) απαίτησε και πάλι «Όχι στην αποπληρωμή του Χρέους», ένα σύνθημα που ήταν γραμμένο στο πανό που άνοιγε τη διαδήλωση. Στο κλείσιμό της, ο Ernesto Sarabia, συντονιστής των Πορειών στη Μαδρίτη, θύμισε ότι οι Πορείες της Αξιοπρέπειας λένε ένα κατηγορηματικό όχι στη πληρωμή του χρέους, «απέναντι σε αυτούς που υπαναχωρούν». Εκείνη τη στιγμή, οι διαδηλωτές άρχισαν να φωνάζουν ρυθμικά «δεν χρωστάμε, δεν πληρώνουμε», το σύνθημα της Πλατφόρμας Λογιστικού Ελέγχου Πολιτών του Χρέους (Platforma Auditoria Ciudadana de la Deuda-PACD).

Ακόμα και στις διαδηλώσεις που δεν έχουν καμιά σχέση με αυτό, το χρέος κατέχει μια περίοπτη θέση, όπως συνέβη στις 6 του περασμένου Δεκέμβρη 2014 στη Διαδήλωση για τη Δημοκρατία (Manifestacion Por la República) που οργάνωσε το Δημοκρατικό Συντονιστικό (Coordinadora Republicana) στη Μαδρίτη. Στην ομιλία τους είπαν τα εξής: «Απέναντι σε ένα Καθεστώς που καταρρέει και σε πολιτικές που επιδεινώνουν τις συνθήκες διαβίωσης της τεράστιας πλειοψηφίας, το Δημοκρατικό Συντονιστικό της Μαδρίτης καλεί σε συναγερμό ενάντια στη προσπάθεια πολιτικών οργανώσεων που παρουσιάζονται ως «εναλλακτική λύση», να αποκρύψουν τα τεκταινόμενα με τη Πληρωμή του Χρέους, που είναι άμεση συνέπεια της επιβολής των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της συμμετοχής στην Ευρωζώνη».

*Ο **Jerome Duval** είναι μέλος της Επιτροπής για την Ακύρωση του Χρέους του Τρίτου Κόσμου (CADTM) και της Πλατφόρμας Λογιστικού Ελέγχου Πολιτών του Χρέους (PACD)

Η **Fafatale** είναι δημοσιογράφος @fafatale

Μετάφραση: Γ. Μητραλιάς

ΠΗΓΗ:contra-xreos.gr